

Unitat 10.2. Marc normatiu europeu en matèria preventiva

L'Acta Única europea va entrar en vigor el 17 de febrer de 1986. Aquesta disposició va modificar els continguts dels Tractats constitutius de la Comunitat (entre ells, el Tractat de Roma de 1957).

Amb la vigència de l'Acta Única Europea, els temes relatius a la política social passen a ser prioritaris dintre del marc polític europeu.

Els dos articles més importants en aquesta matèria són els següents:

- L'article 100 A (avui, 95): exigeix unes condicions de seguretat als productes perquè es puguin comercialitzar.
- L'article 118 A (avui articles 136 i 137): estableix uns mínims en les condicions de treball per prevenir la seguretat i salut dels treballadors i treballadores indicant que "els estats membres hauran de procurar la millora del medi ambient de treball i es fixaran com a objectiu l'harmonització de les condicions existents en aquest àmbit".

Per tal d'aconseguir els objectius establerts en aquests dos articles i garantir els drets dels treballadors i treballadores de tota la Unió Europea, s'elaboren diferents normes que integren el dret comunitari europeu en matèria de seguretat i salut. La seva elaboració pretén donar resposta i solució a la gran diversitat de normes existents en els estats membres, establint uns requisits mínims que han de complir-se per garantir la lliure circulació de productes, serveis i treballadores i treballadores.

Així doncs, es pot afirmar que la normativa comunitària de seguretat i salut en el producte i la de seguretat i salut en el treball es desenvolupen a partir de l'Acta Única europea però per motius diferents:

- La normativa de seguretat i salut en el treball (derivada de l'article 100A) té com a objectiu establir, mitjançant directives, les disposicions mínimes que s'hauran d'aplicar eliminant les diferències entre les diferents reglamentacions internes dels estats membres per poder evitar, d'aquesta manera els greuges comparatius entre ells.

Les directives de seguretat i salut en el treball són disposicions de "mínims" que poden ser millorades i superades per les disposicions internes dels estats membres.

Aquesta normativa s'estructura d'acord amb la Directiva 89/391/CEE, coneguda amb el nom de "Directiva marc" (transposada a la llei espanyola en

la Llei 31/95 de prevenció de riscos laborals) i una sèrie de directives derivades de la primera.

- La normativa de seguretat en el producte (derivada de l'article 118A) estableix la necessitat d'assolir el Mercat interior únic; per aquest motiu la Unió procedeix a l'harmonització de les disposicions estatals en aquesta matèria.

L'objectiu és que només es permeti la comercialització de productes quan aquests disposin del màxim nivell de protecció.

Dins de la normativa de seguretat en el producte existeix una directiva denominada "Seguretat general en els productes" (92/59/CEE), que tracta sobre les condicions generals que han de complir els productes per poder ser comercialitzats als països de la Unió Europea. Aquesta Directiva afecta els productes utilitzats en el treball i, a més a més, a tots els productes que puguin ser comprats o venuts a Europa i que no estiguin regulats per una directiva pròpia. Aquesta directiva va ser recollida per la nostra legislació al Reial decret 44/1996.

Dintre d'aquestes directives podem destacar els següents cinc grups:

- 1) Maquinària. Existeix una directiva sobre maquinària en general i diverses sobre tipus concrets de maquinària (tractors, carretons automotors, etc.) i elements (cables, cadenes, etc.)
- 2) Recipients i aparells a pressió o que funcionen amb gas. Directives sobre aparells a pressió, generadors d'aerosols, ampolles de gas, etc.
- 3) Materials elèctrics en general i materials utilitzables en atmosferes explosives.
- 4) Substàncies i preparats perillosos. Hi ha diverses directives sobre aquest tema. Són d'especial importància les que obliguen a classificar i etiquetar, i elaborar fitxes de seguretat que serveixin d'informació als usuaris/àries d'aquestes substàncies.
- 5) Altres directives, com per exemple la Directiva sobre equips de protecció individual i la de productes de la construcció.

Amb l'objectiu d'arribar al ple assoliment del Mercat Únic Europeu i facilitar l'elaboració de normes comunitàries relatives a la fabricació de productes es va crear el Comitè Europeu de Normalització (CEN).

Les relacions entre la seguretat del producte i la seguretat i salut dels treballadors i treballadores és òbvia, ja que una gran part de la maquinària, instal·lacions i equips que fan servir les empreses europees són productes que han estat comercialitzats prèviament i adquirits per l'empresari/ària que,

seguidament, els posa a disposició de les persones usuàries: els treballadors i treballadores.

Es pot afirmar doncs que, pràcticament, per a cada tipus de producte industrial existeix, amb algunes excepcions, una directiva de seguretat de producte i una directiva de seguretat i salut en el treball aplicables. Els dos tipus de directives es poden considerar complementàries i cadascuna a la seva manera contribueix a millorar el marc europeu de seguretat i salut en el treball.